Anul III. *Noemvrie 1932.* *Nr. 23.*

PLAIURI HUNEDORENE

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC PRIMAR DIN JUD. HUNEDOARA.
ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

CUPRINSUL:

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: PETROȘENI, STR. FILIPESCU No. 3.

Revista „Plaiuri Hunedorene" apare lunar sub conducerea unui comitet de redacţie compus din:

Sabin Jula — Simeria, preşedintele Asociaţiei învăţătorilor,
A. Constantinescu — Hunedoara, v.-preşedintele Asoc. înv,
Ioan Ciora — membru în Comitetul Asociaţiei învăţătorilor,
Nicolae Creţu — Orăştie, membru în Comitetul Asoc. înv,
I. Morţun — Simeria, secretarul Asociaţiei învăţătorilor,
Alexiu David — Petroşani, institutor.

Redacţia: **AL. DAVID.** — Administraţia: **GH. ITTU.**

COLABORATORII REVISTEI

Izabela Sandoveanu şi **Apostol Culea** — Bucureşti, **Olimpia Teodoru** — Lugoj, **Victoria Popagoga** — Hunedoara.

Constantin Sporea, Victor Solomon, Elena Sporea, I. Mihu, N. Sporea şi **Iosif Stanca** — Deva, **I. Măgură.**

C-tin Stan şi **Petre Petrescu** — Sibiu, **Vasile Lucaciu** — Petroşeni, **Marin Biciulescu** — Bucureşti, **P. Rusu** — Ţebea, **Alexiu David** — Petroşeni, **Sabin Jula** şi **I. Morţun** — Simeria, **Nicolae Creţu** — Orăştie, **A. Constantinescu** şi **Valeria Nemet** — Hunedoara, **Ioan Baciu** — Răcăştie, **Daniil Popescu** — Hăşdat, **Pavel Popescu** — Peştişul-Mic, **Pompeiu Hossu Longin** — Vulcan, **Sterian Ciucescu** — Ruda, **N. Roşca-Greci, G. Mironescu** — Iaşi, **I. Bura, Pavel Lazăr** — Brad, **M. Butoi** — Luncoiul-de-sus, **G. Enescu** — Piteşti şi **N Danielescu** — Deva, **Elisabeta Beisser** Ghelar, **Niculae Manea** — Curpeni. *M. Bogza, E. Dan, Veronica Oana, Gh. Ittu, P. D. Cristea, V. Popa, Veturia Mărginean, Emilia Ivaşcoiu, P. Simoiu. Gh. Fotescu, D. I. Băgescu, Gh. Beuran, Ion. C. Florea, I. Barna, O. Dubenschi, N. Manea, M. L. Ramses, V. I. Mareş, I. Mermezeu, I. Mânduc, I. Trifoiu, I. Brătulescu, T. Ittu, Hartwig Fr., Cornel Sântimbreanu.*

Manuscrisele se vor trimite direct redacţiei.

ABONAMENTUL: 100 LEI.

Abonamentele şi anul revistei se socoteşte după anii şcolari adecă de 1 SEPTEMVRIE la 1 IULIE.

Anul III. Noemvrie 1932. Nr. 23.

PLAIURI HUNEDORENE

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC PRIMAR DIN JUD. HUNEDOARA.
ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

STATUL CULTURAL

de *DEM. GUSTI* Min. Instr., Cult. și Art.

Ce datorește oare Statul, culturii? Fiind în serviciul națiunii, iar nu națiunea în serviciul lui: totul. Căci din cultură se plămădește spiritul de solidaritate și conștiința valorilor comune, ce sunt chiagul unității spiritual-sociale a națiunii.

Statul, personficare politică și juridică a națiunii, așa cum ea trăește, pe planul economic și spiritual, este numai organizatorul valorilor naționale.

Națiunea, și numai ea este creatoare de valori; Statul nu are decât datoria de a le apăra și ocroti; de a le descoperi și deștepta, când sunt ascunse; de a le înălța către culmi cât mai ridicate când sunt prezente.

Statul, ca organizare politică și juridică a comunității națiunii. are datoria să urmărească ritmul particular de viață al națiunii; să-l accelereze și să-l conducă.

Aceasta este politica culturii care ar trebui să fie la baza oricărei politici de Stat.

Iar principiile, ce vor trebui să stea în mod necesar la temelia acestei politici noui, nu pot fi decât acestea:

1. Nu poate fi despărțită cultura superioară, creatoare, de cultura poporului;

2. Cultura nu poate fi impusă; ci ea trebue să trăiască într'o atmosferă de libertate, spontaneitate și specificitate națioanală;

3. Cultura trebue clădită pe specificul național, care trebuește cercetat prin metoda monografică sociologică;

4. Instituțiile de Stat ce-si asumă răspunderea organizării culturii naționale, vor trebui să aibă o autonomie câ mai largă;

5. Astfel de instituții nu pot avea de scop crearea culturii, ci numai crearea condiților prielnice desvoltării ei, stimulând și organizând colaborarea trturor elementelor culturale ale țării.

Națiunea presupune deci cultura, iar cultura nu ființează decât înăuntrul națiunilor„ Statul național nu poate exista prin urmare decât sub forma de Stat cultural.

Dari oricât ar fi de perfectă organizarea culturii, ea nu va avea valoare și viitor decât prin elementele chemate să o conducă și înfăptuiască. Cum vor fi aceste așa va fi și opera realizată.

Nu trebue să se mai amestece în această acțiune entusiasmul sgomotos, de paradă și superficial. Trebue trezit însă entusiasmul stăpânit, sentimentul profund al unei datorii naționale de împlinit.

In vârful munților, în fundul vălor, în șesuri pretutindeni, în tot cuprinsul României întregite, ne așteaptă, cu smerenie și nerăbdare, o lume dornică de hrană suletească, o lume ce aspiră la o viață mai bună.

Să nu întârziem nici o clipă și să nu precupețim nici un sacrificiu. Să ne grăbim să ne ducem în mijlocul ei spre a-i întinde o mână frățească de ajutor, și să-i ajutăm copiii să vie la noi, în școlile anume pregătite pentru ei.

Vom întâlni acolo, o dorință de bine fără margini!

Ajutând-o, ne vom putea ajuta pe noi înșine căci vom lucra astfel pentru întărirea Neamului și a Statului.

Din „România Literară".

CONCEPŢIA JIANULUI DESPRE ŞCOALĂ

Jianul crede că şcoala este mai mult pentru cei ce vor să se facă domni şi că pentru ceilalţi »oameni«, cum zic ei, doar atât e strict necesar ca să înveţe niţel scris şi cetit. Să ştie scrie »carte« dela armată şi să cetească ceva în cărţile bisericeşti. Nimic mai mult! Că dacă vreunul s'ar apuca să cetească câte o *„soroacă"* (citaţie), îl iau ceilalţi în râs, ca şi când s'ar apuca de un lucru ce nu=i de nasul lui. Cu toate aceste, un număr însemnat de săteni mai isteţi, între ei unii chiar, cari singuri au învăţat să scrie şi să cetească la armată, sau în alte părţi, iau cetitul în serios şi nu lasă nerumegate dela gazetele ce=i cad în mână până la cele mai mici manifeste electorale, pe toate le ceteşte şi le resciteşte, comentându=le şi meditând prelung asupra lor. Indrăzneala lor în scris, însă, nu merge mult mai departe de scrierea câte unei cărţi poştale, la rude, sau semnarea numelui pe câte un act. La facerea vreunei chitanţe mai mici se mai aventurează câte unul dar mai departe nici poveste. Aceasta din 2 motive, unul fiindcă întâi se exer= citează puţin şi atunci când ar pune mâna pe condeiu se simte stângaciu şi=i tremură mâna, al doilea fiindcă, din tradiţie, au ei impresia şi un fel de idei preconcepute că, un act făcut de un ţăran sau vreun om de rând ar fi nu un act nevalabil, dar deadreptul ridicol. Ei îşi închipue că acte nu pot şi n'au nici dreptul să facă, decât numai *„domnii de prin cancelării"*, sau cel mult vre-un alt nădrăgar din sat, cum ar fi preotul sau învăţătorul. Această credinţă a fost deadreptul presată în dânşii, în decursul vremurilor şi prea tare i=a umilit încât să fie vre=o nădejde de a se debarasa curând de această credinţă adânc înrădăcinată.

Am stat câteva clipe în casa unui *„reghieş"* dintr'o comună, unde erau adunaţi mai mulţi săteni cari aşteptau să li=se facă bilete pentru vitele de vânzare. Un ţăran, ca să facă niţel haz, şi să=şi bată joc de un altul care începuse a se uita peste filele unui registru, îi aşeză acestui din urmă un condeiu după ureche, ceeace a fost deajuns ca toţi cei= lalţi să erumpă în hohote de râs, iar cel vizat să=şi ia

repede condeiul de după ureche, scăpându-se de el ca de un obiect de ruşine. Interesul unor nădrăgari ai satelor, a notarilor, advocaţilor este ca ţăranii să nici nu se gândească, ca ei măcar vreodată să-şi închee singuri ceva acte mai de seamă cum ar fi contracte, testamente şi alte învoeli privitoare la vânzări cumpărări, moşteniri etc. La încheerea unor astfel de acte ţăranii sunt jupuiţi în chipul cel mai crunt şi mai neuman. Şi ţăranii bieţii sunt obişnuiţi din moş-strămoşi să plătească. Am avut ocasiuni să încheiu şi subsemnatul, câteva contracte, unor săteni şi după terminarea lor cele două părţi, ducând mâna la brâu să scoată punga, întrebau, »acum domnişorule cât ne cauţi«? Când le spuneam că nu trebue să-mi plătească nimic, nu le venea să-şi creadă ochilor şi mă întrebau nedumeriţi dacă »o să fie bune *contracele*«, dacă nu s'a plătit nimic celui care le-a făcut. »Atunci domnişorule să-ţi aducem batâr un miel sau un purcel!« Dar când le-am spus să încerce şi ei să-şi facă anumite învoeli scrise de dânşii, au crezut deadreptul că vreau să-mi bat joc de ei. Ba când le-am arătat un flăcău, care dintre toţi avea ceva scrisoare mai frumoasă, spunându-le că şi el ar putea face, să încerce numai cu el, toţi deteră semne de îndoială, iar alţii exclamară pe loc „*Zama racilor!*" adecă (incapabil).

Prejudecăţile acestea omoară elanuri şi avânturi şi astfel şi cei ce ar fi capabili de ceva, de teama ridicolului, lasă la o parte scrisul, mai cu seamă. Doar la armată unii dacă au norocul să între prin cancelarii, ajung furieri foarte buni.

Trebue ca încetul cu încetul să dispară aceste prejudecăţi pentru ca ţăranul să poată beneficia ceva mai mult de ceeace a învăţat în şcoală. Cel mai mare rău în ţara aceasta este că se legiferează tot de către advocaţi, în favorul advocaţilor, cari se înmulţesc ca ciupercile şi cari n'ar putea să mai trăească aşa cum trăesc dacă n'ar legifera şi acum ca orice acte mai de seamă trebuesc făcute de advocat ca să fie valabile.

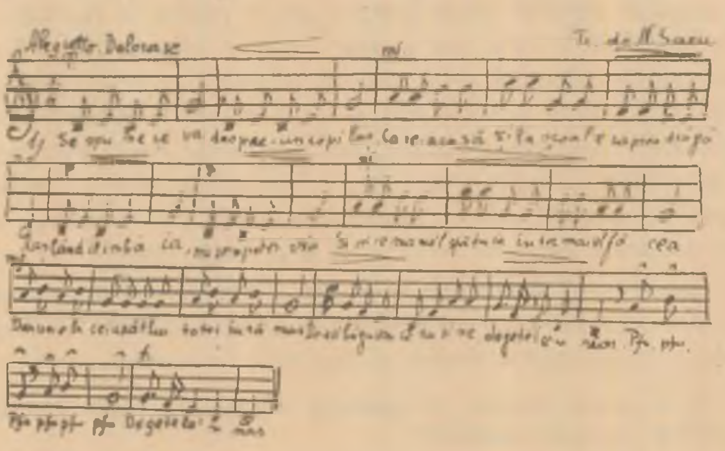
Ţăranul după şcoală, inafară de puţine socoteli se alege doar cu puţin scris-cetit de cari ştie D-zeu când are a se folosi. N'am putea zice că Jianului nu-i place şcoala. Ii place şi l-ar da bucuros doi, 3, ani până ce este

mai mic şi dacă are mai mulţi. Dar pentru un atât de puţin folos pe care-l vede el dela şcoală, nu înţelege nici decum de ce ar fi de trebuinţă cei 7 ani, când copilul i-ar putea face lui, acasă, atâtea servicii, păzându-i oi, capre, vaci sau alte alea, şi aducându-i foloase momentane şi reale, căci ţăranul se ştie este foarte egoist. Şi apoi printre munţi ţăranii trăesc atât de prost şi în atâta mizerie. Unicul izvor de câştig, vita. Păşunile puţine! Munţii nu s'au expropriat încă dela grofi. Vitele şi-le păzeşte fiecare individual, nu ca la şes, unde un om sau doi păzesc turma satului întreg. Jianul munceşte mai mult şi mai greu decât cel dela câmpie. Dacă copilul îi poate da un ajutor el nu stă mult pe gânduri să sacrifice şcoala pentru ajutorul ce poate obţinea prin luarea copilului dela şcoală.

Iată o parte din părerile Jianului asupra şcolii! Pentru schimbarea acestei mentalităţi adânc păgubitoare nu e destul numai eforturile făcute de învăţători ci trebueşte un întreg complex de îndreptări şi sacrificii şi din partea altora, în special o seamă de paraziţi ai satelor trebue să renunţe (trebuesc forţaţi să renunţe) a mai exploata pe ţăran, în chipul nemilos cum l-au exploatat până acum.

ALEXIU DAVID.

COPILUL CU OBICEIU URÂT



MARELE INVĂŢĂTOR AMERICAN ANGELO PATRI

Angelo Patri a fost la început un învăţător în S. U din America, iar mai târziu ajunse director al şcoalelor primare americane. Prin activitatea lui în şcoală, ca învaţător şi director, iar mai târziu prin scrierile sale în limba engleză, traduse curând în italieneşte şi în limba franceză — a ajuns azi la renume mondial.

Din cartea lui de amintiri reese că la începutul carierii sale dăscăleşti a avut mari decepţiuni neputându-se adaptà cerinţelor vechii şcoale şi neputând ajunge resultate bune nici în ce priveşte învăţământul şi disciplina şi nici pe terenul educativ, dar iubirea sa cea mare faţă de copii şi mintea sa luminată îi arată curând că nu este bună calea apucată, că şcoala de pe atunci erà o „şcoală a tăcerii" a disciplinei impusă prin tiranie, a „elevilor nemişcaţi".

Că această tiranie dacă mai putea garantà o ordine şi disciplină în clasele mai puţin numeroase, se dovedeà cam neputincioasă în clasele foarte populate.

Angelo Patri avu intuiţia clară că şcoala aceasta a „lecţiunilor" cum o numea el, că şcoala, în care elevul rămâne, tot timpul, pasiv şi unde i-se impun fel de fel de îndatoriri şi atitudini la care mintea şi puterile lui nu pot activa conform naturii copilăreşti — nu poate fi şcoala cea bună. Trebuià găsită calea cea bună! Dar cum şi cu ce mijloace? Intâmplător, povesti copiilor unele poveşti eroice auzite în copilăria lui dela tatăl său,[1]) care erà italian emigrat din Italia sudică în America, şi văzu că prin acestea câştigă ca prin farmec nu numai ascultarea desăvârşită şi de bunăvoe a copiilor, dar şi inima lor. Incurajat de acest fapt neaşteptat porni mai departe la realizarea şcoalei „lucrului în comun" şi spre „şcoala loc de plăcere şi laborator", pe care le opuse el vechii şcoale, pe care văzurăm mai sus în ce chip o aprecia dânsul.

In această muncă de preînoire a întâmpinat mari greutăţi şi pedeci din partea colaboratorilor săi, învăţători şi învăţătoare, a programelor analitice, organele de control şi chiar din

---

[1]) *Se numeà Petraglia, G. Lombardo Radice: „Experienţa educ a lui Angelo Patri în şcoala americană".*

partea părinţilor elevilor, cari cei drept mai târziu, din adversari şi nemulţumiţi îi devin prieteni şi colaboratori, dupăce se conving de dreptatea causei susţinute de învăţătorul Patri. Are, însă, în ajutorul său scrierile lui John Dewey şi merge înainte până la biruinţă. Realizările lui în şcoală sunt apreciate şi imitate, iar scrierile sale devin din ce în 'ce mai convingătoare şi azi sunt cea mai plăcută lectură a învăţătorilor şi a părinţilor educatori din multe ţări apusene. De unii este numit învăţătorul-poet, pentrucă în lucrările sale cântă poezia vieţii educative şi înalţă în slavă măreaţa activitate a bunilor învăţători şi a bunilor părinţi. Scrie atât de simplu şi atât de convingător încât cetitorul, oricine ar fi acela, rămâne frapat şi plăcut atins şi nu mai puţin câştigat pentru ceace militează el cu atâta vervă şi cu atâta credinţă. In general, din toate scrierile sale reese că educatorii: părinţi, învăţători şi alte persoane trebue să-şi schimbe, cu totul, atitudinea de până acum faţă de copil, să aibă încredere în el, în forţele lui şi să-l ajute, în chipul cel mai cuminte, spre a se desvoltà şi a progresà încet şi sigur cum o fac şi îngădue legile absolute ale naturii.

Intr'un articol, însă, nu se poate arătà nici pe departe comoara nepreţuită cuprinsă în paginile care înalţă sufletul învăţătorilor şi al părinţilor educatori până la cele mai înalte şi mai curate sfere de mângâere şi idealism pur, — deacea cred necesar a reproduce un singur capitol din lucrarea sa: **„Educaţia copilului" (în familie)** [1])

„MIRAREA COPIILOR

Pentru copil intreagă lume este o minune: întinderea cerului deasupra capului său, stelele cari apar şi dispar, luna care-l urmăreşte în tot locul.

Norii care se adună şi se împrăştie, aci iluminaţi de culori delicate, aci intunecaţi de furtuna apropiată, îl încunjoară de o teamă plină de mirare.

Micul puiu acoperit de fulgi, lânosul căţeluş ce-i sare pe lângă picioare, ciudata maimuţă care se urcă pe spinarea stăpânului său, sau care se încârligă în jurul ramurilor copacului, îl fac să râdă cu mare plăcere şi mirare.

Moş Crăciun, în haina lui albă, invitând copiii să ţină

---

[1]) *Lucrarea aceasta va apăreà în curând şi în româneşte, în traducere.*

ghetele gata, Moş Crăciun, care trăeşte prin prăvălii şi intinde o mână prietenească pentru a luà scrisoarea, care cere jucăria dorită, — loveşte sufletul lui de o mirare caldă şi fericită. El este un copil doritor de a şti, fericit! O! lumea este un loc încântător!

Elefantul enorm, care se leagănă, care intinde graţios trompa lui magică spre a luà un fistic, pe care i-l întinde o mână tremurătoare, este şi el prea minunat pentru a se puteà vorbi despre el. Nici un cuvânt nu este în stare să arate aceasta.

Copilul se opreşte înaintea cămilei solemne şi o priveşte, cu ochii săi sgâiţi, cu gura căscată şi fantazează întrebându-se vag, cum oare atâta tristeţă s'a putut concentrà într'o singură expresiune. Este fascinat de misterul ce pare a se răzimà pe acest trist fiu al deşertului.

Circul... o, circul! este locul cel mai miraculos dintre toate, unde copilul se cufundă fericit în cea mai fericită mirare! Strigă fericit cu clownii, urmăreşte cu râs nestăpânit gâştele care aleargă înapoia omului, care aleargă înapoia... picioarelor lui proprii! Totul este obiect de mirare pentru copilul fericit.

Ajungi bătrân numai când toate acestea s'au pierdut, când nu mai mergi în aceste locuri fermecate. Atunci se simte greutatea anilor, când stai la umbra intunecată a uitărilor.

Dar copiii nu vor să ştie de acestea, ne trag înapoi. Pentru aceasta au venit copiii pe lume. Ei reînoesc curajul nostru doborît, în focul sufletelor lor calde. Credinţa noastră este reînoită de credinţa lor în bucurie, în frumuseţă, în misterul vieţii. Ei încălzesc inimile noastre reci şi ne ajută să mergem înainte.

Sunteţi obosit tată? Duceţi copiii voştri în locul minunăţiilor! La ţară, în grădina zoologică, pe marginea mării.

Sunteţi neliniştit unchiule? Insoţiţi pe micul Billie la circ. Râsetele lui vor umpleà de nouă căldură inima voastră obosită şi îmbătrânită.

Prietene eşti singur şi fără copii? Cere-ţi împrumut un copil şi lasă-te condus de el în locul fermecat.

Pentru aceasta sunt eu învăţător. Zilnic îmi înnoesc sufletul în căldura minunàţiei copilăreşti".

Din „Şcoala şi Viaţa" A. D.

SITUAȚIA INVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR DIN JUDEȚUL HUNEDOARA

Numărul învățătorilor se mărește tot mereu. Asemenea se mărește și numărul școalelor de stat, ridicându-se, în cursul anului 1924, dela 316 la vreo 400, aceasta pe măsură ce se abandonà politica școlară, practicată de Unguri (de a ținea o școală bună, frumoasă și bine întreținută la 2—3 comune mai apropiate) și adoptarea altei politici, de a da fiecărei comune câte o școală, fie că o poate susținea în chip mulțumitor fie că nu. Revizorul școlar, Ion Sântimbreanu, în anul 1925, în dorința lui ferbinte de a vedea școală în fiecare comună, dând curs liber cererilor sătenilor din diferite comune, cari și ei doreau să-și aibă școala în comuna lor, numărul școlilor din județ trece chiar și peste 400. Se înțelege, însă, că această înmulțire pripită a școlilor, nefiind făcută nici cu toată pregătirea necesară, nici având vreun sprigin efectiv deundeva, nu a putut fi durabilă și nici nu a ținut decât unu sau doi ani și numărul școalelor scade din nou la 400 sau chiar sub patrusute. Din aceste încă multe sunt foarte lipsite de cele materiale (local ș. a.) și astfel și dacă funcționează, funcționează în chip cu totul efemer și in împrejurări cu totul excepționale. Anumite cătune și comune mai mici a trebuit, curând, să renunțe la plăcerea de a avea și ele școală în satul lor si s'au resemnat să-și trimită, și pe mai departe, copiii, la vreo școală mai incăpătoare și mai bine întreținută din comuna mai apropiată.

In 1923 se mărește și numărul grădinilor de copii la 33, iar în 1924, la 37.

Odată cu unificarea învățământului s'au întrodus și în județul nostru așanumitele *„Cercuri culturale"* ale învățătorilor, cu ședințe lunare, la care se adună învățătorii din 10 sau 15 comune mai apropiate, lucrând în ședințe intime pentru cultura lor profesională, iar în adunări publice activând pentru luminarea poporului. Cercurile culturale, luând locul conferințelor generale pe județe cum se făcea până aci, aceste conferințe generale de pe atunci nici nu s'au mai ținut, deși regulamentul școlar prevede ținerea lor în fiecare an.

Numărul cercurilor culturale pe județul nostru, a variat între 30 și 35, avându-și fiecare cerc cultural câte un președinte și câte un secretar.

Anul 1924, este anul marilor schimbări. Votându-se legea învățământului primar, ce unificà învățământul primar, pe întreg cuprinsul țării, intervin alte schimbări în programe, orarii și mai cu seamă în ce privește obligativitatea și înmulțirea numărului anilor

de şcolarizare la 7 ani, prin crearea învăţamântului supraprimar sau ciclului al doilea cum i=s'a mai zis.

D=nii: inspector şcolar, P. R. Petrescu şi revizor şcolar, I. Sântimbreanu convoacă învăţătorimea judeţului în mai multe centre ale judeţului, unde dl inspector susamintit, într'o serie de expuneri şi conferinţe, arată felul cum trebue conceput şi aplicat învăţă=mântul supraprimar, din ciclul al doilea. Din acest an deci, ia fiinţă învăţământul supraprimar cu clasa a V=a primară, atât la sate cât şi la oraşe, dar cu o programă niţel ramificată după felul de ocupaţie al locuitorilor.

Este regretabil că, felul cum este organizat revizoratul şcolar nu a făcut posibil ca la acest revizorat să rămână urme precise sau vreo statistică amănunţită, din care să se vadă an, de an, mersul şi situaţia precisă a învăţământului, spre a se putea re=constitui cu precisiune starea învăţământului din întâia decadă de învăţământ a României Mari, în acest judeţ.

Resortul Instrucţiunii a prelucrat, pe vremuri, o statistică amănunţită, la Cluj, despre intreg mersul învăţământului din Ardeal, după unire, dar această statistică nu a văzut încă lumina tiparului. Şi dacă în statistica publicată de Ministerul Instrucţiunii dela Bucureşti sunt şi ceva date privitoare la învăţământul din Ardeal, pe anii 1919 şi 20, apoi acolo nu se specifică nimic pe judeţe şi probabil nimeni nu va mai putea socoti vreodată cu preciziune, datele necesare pentru aceasta, căci nu va avea deunde să ia nici un fel de indicaţii.

Dorinţa aceasta de reconstituire a situaţiei învăţământului primar românesc din acest judeţ m'a determinat să frunzăresc intreagă arhiva revizoratului şcolar din Deva, dar acolo perzându=se o sumedenie de acte, în decursul vremii şi mai ales în timpul când revizoratul a fost mutat în localul prefecturii judeţului, iar asupra evidenţii învăţătorilor, sau numărului şcolarilor negăsindu=se date precise, lipsind orice fel de statistică, iar din copiile rapoartelor generale de fine de an, deasemenea neputându=se scoate nimic precis şi atot cuprinzător, — a trebuit să renunţăm la această reconstituire a datelor, an de an, mulţumindu=ne să culegem numai ceace am găsit.

Intr'o conferinţă a organelor de control dinaintea examenelor de fine de an din 1929—30, am hotărît, să tipărim un fel de formulare de procese verbale, care să fie complectate de câte doi învăţători, cu ocasiunea examenului din acel an, să ne dea o seamă

de date privitoare la situaţia învăţământului, la elevi, învăţători, localuri, mobilier, material didactic, biblioteci, etc.

Datele culese atunci, în 440 de procese verbale, au fost totalizate şi sistemizate la timpul său, dar din cauza împrejurărilor nu au putut fi date atunci la lumina tiparului.

Intre timp apare *„Statistica Invăţământului primar din România"*, publicată de Ministerul Instrucţiunii, Bucureşti, la sfârşitul anului 1931.

Această statistică cuprinde datele recensământului din judeţul Hunedoara, alături de celelalte judeţe ale ţării, pe anul 1926, apoi situaţia învăţământului primar de stat şi a grădinilor de copii resultată la finea anului 1926—27.

Vom extrage din această statistică datele privitoare la judeţul nostru pe anii arătaţi şi numai dupăacea vom arătà resultatul cercetărilor intreprinse de noi la sfârşitul anului şcolar 1929—30, adică dupăce trecuseră 10 ani şcolari dela unire.

Recensământul pe anul 1926.

Iată *datele recensământului pe anul 1926: In comunele rurale,* copii în vârstă de şcoală, dela 5—7 ani: 4185 băeţi, 3992 fete, dela 7—16 ani: 14.991 băeţi, 14.808 fete, dela 16—18 ani: 3647 băeţi, 3403 fete. Total: 22.823 băeţi, 22 203 fete. Total general: 45.026. Acelaş număr de obligaţi, iată-i repartizaţi pe naţionalităţi: Români: 20.556 băeţi, 19.966 fete; Germani: 403 b., 408 f.; Unguri: 1447 b., 1382 f.; Ruşi: 82 b., 88 f.; Ruteni: 12 b., 9 f.; Poloni: 76 b., 95 f.; Sârbi: 3 b., 2 f.; Bulgari: 1 b., 2 f.; Evrei: 46 b., 52 f.; Alte naţionalităţi: 83 b., 99 f. Totalul cetăţenilor români: 22.720 b., 22.104 f. Totalul cetăţenilor străini: 103 b., 99 f.

Repartizarea lor după desvoltarea fizică şi intelectuală şi după situaţia lor în şcoală este următoarea: Obligaţi la grădinile de copii intre 5—7 ani: 4186 b., 3992 f.; Intre 7—12 ani, obligaţi a frecuentà primele 4 clase primare: 8436 b., 7910 f. In ultimele clase ale învăţământului primar: 2305 b., 1734 f. Neinscrişi în ultimele clase ale cursului primar sau vreo şcoală sec. sau profesională: 684 b., 727 f. La o şcoală secundară, profesională sau technică: 927 b., 450 f. S'au retras dintr'o şcoală secundară sau profesională înainte de a terminà 3 clase: 148 b., 200 f. Obligaţi la cursuri de adulţi: a) ştiutori de carte, cari n'au absolvit învăţământul primar: 3273 b., 2714 f.; b) neştiutori de carte: 2095 b.,

3665 f. Totalul copiilor buni de şcoală: 22.054 b., 21.292 f. Copii neobligaţi fiind cetăţeni străini: 103 b., 99 f. Anormali: Surdo-muţi: 74 b., 84 f. Orbi: 9 b., 8 f. Intârziaţi la minte: 57 b., 67 f. Indărătnici: 46 b., 55 f. Debili şi cu boli molipsitoare: 50 b., 143 f. Totalul anormalilor: 236 b., 357 f. Needucabili în orice fel de şcoală: 430 b., 455 f.

In ce priveşte *recensământul din comunele urbane,* după vârstă s'au găsit intre 5—7 ani: 668 b., 717 f.; dela 7—16 ani: 2307 b., 2141 f.; dela 16—18 ani: 402 b., 366 f. Total: 3377 b, 3214 f. Total general: 6591, din care Români sunt: 1151 b., 1174 f.; Germani: 284 b., 245 f.; Unguri: 1612 b., 1472 f.; Ruteni: 1 b.; Poloni: 8 b., 4 f.; Sârbi: 7 b., 3 f.; Bulgari: 7 b., 5 f.; Evrei: 272 b., 286 f.; Alte naţionalităţi: 35 b., 25 f.

Repartizarea acestora după desvoltarea fizică şi intelectuală este următoarea: Intre 5—7 ani, la grădinile de copii: 668 b, 717 f. Intre 7—12 ani, în primele 4 clase primare: 1409 b., 1290 f. In ultimele clase ale învăţământului primar: 268 b., 317 f. Ne-înscrişi în cursul supraprimar, sau în vreo altă şcoală secundară sau profesională: 321 b., 339 f. La o şcoală sec., profesională sau technică: 504 b., 274 f. S'au retras dintr'o şcoală secundară sau profesională înainte de a terminà 3 cl.: 30 b., 61 f. Obligaţi a urmà cursurile de adulţi (ştiutori de carte): 135 b., 174 f.; neş-tiutori de carte: 35 b., 37 f. Totalul obligaţilor: 3370 b., 3209 f.

Copii cu infirmităţi fizice, anormali, surdo-muţi: 2 b., 1 f. Debili: 1 b., 1 f. Total: 3 b., 2 f. Needucabili în nici un fel de şcoală: 4 b, 3 f.

Vedem din datele de mai sus că, totalul obligaţilor de şcoală dela 5—18 ani, pe întreg judeţul (urbane şi rurale) este de 49.925 copii, plus un număr de 598 copii educabiii în şcoli speciale şi un număr de 892 copii needucabili în nici un fel de şcoală. *Totalul general al recensământului din anul 1926 este deci de 51.617.*

Dăm aci alăturat şi un tablou comparativ cu datele recensămintelor dela 1911 şi cu cel dela 1926 şi vedem cu mirare că la 1911, numărul obligaţi-lor erà cu mult mai mare decât la 1926. Acest lucru se explică în parte, prin faptul că numărul populaţiunii erà atunci cu mult mai mare decât în 1926, to-

TABLOU

comparativ asupra recensământului copiilor obligaţi la şcoală.

Anul	Numărul obligaţilor	Vârsta obligaţilor
1911	63.423	5—15
1926	51.617	5—18

tuşi disproporţia este prea mare şi din aceasta deducem că din datele recensământului 1926, lipsesc încă datele câtorva comune. Dar să admitem că datele mai sus arătate culese de Ministerul Instrucţiunii ar fi complecte, din aceste date desprindem atâtea şi atâtea învăţături, dintre care notăm numai câteva.

Pentru educaţia şi instrucţia obligaţilor ar trebui, calculând câte 60 elevi pentru fiecare clasă şi învăţător, ne-ar fi necesare cel puţin 832 sale de învăţământ şi cam tot atâta personal didactic. Insă, azi, ştiinţa pedagogică modernă nu mai admite nici de cum un număr de 60 elevi de clasă ci un maximum de 40 şi în cazul acesta ar fi de lipsă un număr mai mare şi de sale de învăţământ şi un număr mai mare de învăţători.

Numărul cel mare al copiilor cu infirmităţi fizice (598) educabili, reclamă necesitatea unei şcoale speciale pentru ei, în capitala judeţului. Or, în întreg Ardealul, abia se găseşte una singură de acest fel la Cluj, aşa încât aceşti elevi, deşi educabili, ămân totuşi în părăsire, spre a îngroşà rândurile analfabeţilor şi al cerşitorilor, în viaţă.

Numărul copiilor de minoritari (de toate naţionalităţile) în comunele rurale este de 4291, iar în comunele urbane de: 4266, în total: 8557, ceace dă un procent de 17,12 %. Românii dând un procent de 82,80 %. Evreii şi minorităţile mai mărunte ca: Ruteni, Poloni, Sârbi, Bulgari, ş. a. cercetează, în cea mai mare parte şcoalele de stat româneşti, pecând Ungurii şi Germanii, cari formează majoritatea dintre naţionalităţi, îşi au şcoalele lor confesionale, cu limba de predare maghiară şi germană cari sunt susţinute din fondurile bisericilor şi din contribuţiile credincioşilor, numărul acestor şcoale, în anul 1926 se ridicà la 36.

Situaţia generală la sfârşitul anului şcolar 1926-27.

Din statistica ce vom publicà mai jos reese că, la şcoalele de stat rurale s'au înscris şi au urmat, în acest an şcolar, 1660 copii de minoritari, iar în cele urbane de stat: 561 de copii minoritari, în total deci 2221, ceace scăzut din numărul total al copiilor de minoritari obligaţi (8557) resultă că în cele 36 şcoli minoritare frecuentează un număr de 6336 elevi, presupunând că, toţi minoritarii obligaţi ar cercetà, regulat, şcoala şi nu ar lipsi nici unul.

Şi acum să vedem situaţia amănunţită a şcolilor de stat la sfârşitul anului şcolar 1926—27, conform statisticii oficiale, repartizaţi pe clase, naţionalitate şi religie, precum şi după progresul făcut.

Elevii înscrişi în şcoală la începutul anului şi cei mutaţi în cursul anului repartizaţi pe clase.

Clasa I		Cl. II		Cl. III		Clasa IV		Clasa V, VI şi VII		TOTAL		Total gen
Băeţi	Fete	Băeţi	Fete	Băeţi	Fete	B*eţi	Fete	Băeţi	Fete			
3523	3323	3449	2800	1528	1071	1628	1163	10128	8537	18485		
*270	272	385	349	199	164	130	138	984	923	1907		
3793	3595	3834	3149	1727	1735	1758	1301	11112	9460	20592		

Elevii din şcoalele prim., rur. după cetăţenia şi naţionalitatea părinţilor înscrişi la începutul anului şcolar 1926-27

Cetăţeni români	Rurale	Urbane
Români . . .	16825	1346
Francezi . .	33	—
Italieni . . .	43	8
Germani (S. Ş)	341	16
Unguri (Săcui)	902	339
Ruşi	—	8
Ucrainieni (R)	80	—
Poloni . . .	42	—
Bulgari . . .	2	—
Evrei . . .	125	171
Turci şi Tătari	1	16
Alte naţionalit.	91	3
Total	18485	1907
Total General	20.392	

Repartizarea elevilor înscrişi la începutul anului şc. 1926-27 după religie

Felul şcoalei	Ortodocşi	Greco-catolici (uniţi)	Romano-catolici	Reformaţi	Unitarieni	Evangelico-luterani	Mozaici	Mohamedani	Baptişti şi Adventişti	TOTAL
Rurale	12845	2955	1269	1184	31	67	125	1	8	18485
Urbane	1041	303	296	68	1	10	171	16	1	1907
TOTAL	13886	3258	1455	1252	32	77	296	17	9	20392

*) Rubrica II. Şcoalele urbane.

Şcoalele urbane din jud. Hunedoara cu situaţia elevilor repartizaţi pe clase la finea anului şc. 1926–27

Au urmat regulat în toate clasele			Promovaţii din						Totalul promovaţilor	Repetenţii din toate clasele			Retraşi, eliminaţi şi morţi			Totalul general al elev. promov., repet. şi cu alte situaţii
			Cl. I—III		Cl. IV		Cl. V—VII									
Băeţi	Fete	Total	Băeţi	Fete	Băeţi	Fete	Băeţi	Fete		Băeţi	Fete	Total	Băeţi	Fete	Total	
725	512	1237	466	418	144	112	97	93	1330	188	231	419	89	69	158	1907

Ruralele cu situaţia la finea anului şcolar 1926–27, a elevilor repartizaţi pe clase

Situaţia elevilor la finea anului 1926—27	Au urmat regulat în toate clasele		Total	Clasa I—III		Clasa IV		Clasa V—VII		Total general
	Băeţi	Fete		Băeţi	Fete	Băeţi	Fete	Băeţi	Fete	
Elevii cari au urmat regulat tot cursul anului	8520	6747	15267	—	—	—	—	—	—	—
Promovaţi	—	—	—	4174	3400	1131	691	1134	833	11363
Repetenţii din toate clasele .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4893
Alte situaţii (retr., elim. şi morţi)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2229
Total general .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18485

Cursurile de adulţi (1926-27)

	Inscrişi		Au urmat regulat		Prezenţi la examen		Reuşiţi la examen		Invăţători cari au ţinut cursuri	Invăţătoare cari au ţinut cursuri
	Băeţi	Fete	Băeţi	Fete	Băeţi	Fete	Băeţi	Fete		
Rurale	1852	1611	1286	1115	941	787	804	665	60	34
Urbane	65	117	40	89	40	81	37	75	3	3
Total	1917	1728	1326	1204	981	868	841	740	63	35

Şezătorile şcolare 1926-27 rurale şi urbane

	Inscrişi la şezători		Au asistat regulat la şezători	
	Băeţi	Fete	Băeţi	Fete
Rurale	1296	990	1053	915
Urbane	40	45	40	45
Total	1336	1035	1093	960

Personalul didactic al şcoalelor rurale şi urbane din jud. în anul şcolar 1926-27

	Sexul			Naţionalitatea şi Cetăţenia			
				Români	Alte naţionalităţi		Total
	Bărbaţi	Femei	Total		Cetăţeni români	Cetăţeni străini	
Rurale	324	129	453	422	31	—	453
Urbane	26	24	50	46	4	—	50

Gradul şi titlul cu care funcţionează

Provizori	Invăţători titulari			Inv. supl. de cat. vacantă		Institutori		Maeştri		Total
	Definitivi									
	Neînaintaţi	Inaintaţi				Inaintaţi				
		Gr. II	Gr. I	Stagiari	Inv. ajutori	Gr. II	Gr. I	De lucru manual	De dexterităţi	
147	65	38	55	54	76	7	10	1	—	453
6	11	9	16	2	—	1	5	—	—	50

ARHIVA ŞCOALEI

Mulţi dintre tinerii colegi din învăţământul primar, răs-firaţi prin cele sate sărăcăcioase, printre munţi, nu-şi pot da bine seama, la inceput, despre covârşitoarea importanţă şi despre necesitatea imperioasă a ţinerii, în cea mai perfectă or-dine, a întregii arhive şcolare. Deaceia unii o pierd, alţii o lasă pradă şorecimei sau intemperiilor, sunt, vai, şi de acei colegi, cari ei însăşi nimicesc piesele cele mai de valoare ale arhivei. Mi-au spus neşte organe de control că, un anumit în-văţător rupsese foile unei matricole şi înlocuise geamurile sparte dela şcoală cu ele. De ce tocmai cu foile matricolei şcolare? Nu se gândia, desigur, ce mare păcat comitea. Dacă peste 5, 10, sau 15 ani elevii, a căror situaţie şcolară era cuprinsă pe acele file vor veni să-i ceară lui sau următorului său certificat şcolar, cum deseori ştim că se întâmplă şi azi şi pe cei mai mulţi, de multeori îi doare inima, neputând da certificatele cerute, în lipsă de arhiva nimicită, din neglijenţa cuiva sau din cauza războiului.

Dealtfel este bine să se ştie de toţi că în arhiva şcoalei sunt acte publice. Nimicirea actelor publice este un delict cam tot aşa de grav ca şi falsul în acte publice, pedepsindu-se aspru. Dar pe noi nu această teamă să ne reţină dela negli-jenţă ci, conştiinţa luminată, conştiinţa care-şi dă seama per-fect de înaltele noastre îndatoriri morale faţă de datoria îm-plinită, faţă de ţară şi faţă de cetăţenii ei!

In privinţa administraţiei şcolare, dl. C. Iencica, insp. şcolar, Cluj, în numărul 1 al revistei „Statul şi şcoala" lămu-reşte aşa de frumos şi convingător rostul administraţiei şco-lare, recomandând tuturor tinerilor învăţători să facă o bună administraţie şcolară, să inducă la zi şi să păstreze registrele şi hârtiile administraţiei în cea mai mare rânduială.

Condica de prezenţă cu registrul de inspecţii sunt o-glinda fidelă a activităţii învăţământului, matricola, oglinda si-tuaţiunii elevilor ş. a. m. d. Ideal ar fi ca fiecare şcoală să-şi aibă registrele şi hârtiile ei dela întemeierea şcoalei în acel sat. Ar fi istoria culturală a satului în documente aşezate an de an la adăpost. Dar, vai, în puţine locuri se poate vedea acest lucru! Şi e dureros!... Ce s'a neglijat până acum, să nu mai

fie neglijat de acum înainte! Şi este şi o poruncă culturală dintre cele mai cardinale!

Să=şi închipue fiecare coleg că, într'o bună zi s'ar trezi cercetat la şcoala sa de un înalt funţionar din minister, de un savant istoric sau alt cercetător al trecutului cultural, şi i=ar cere să=i pună la dispoziţie arhiva şcoalei din cele mai vechi timpuri! Imi închipui ce ruşinat ar fi acela dintre colegi care n'ar fi în stare să prezinte nici măcar actele pe doi trei ani în urmă!... Ce ruşine, chiar şi în cazul când alţii au funcţionat înaintea lui. (Vai, este atât de dezastruos pentru şcoala noastră, deasa mutare a învăţătorilor din comună în comună, încât ne mirăm că nu văd răul acesta ceice ar trebui să=l vadă!)

Normal ar fi ca la fiecare şcoală să se găsească arhiva cel puţin de după răsboi încoace adecă dela 1919. Onoare es=cepţiunilor laudabile, nici deatunci încoace nu se găseşte la toate şcoalele.

D=l insp. C. Stan în încheerea frumoasei sale lucrări **„Şcoala poporană din Făgăraş şi de pe Târnave"** *arătând că „vremea dă tot mai afund, în valurile uitării, chiar puţinul ce se mai ştie", crede că e necesar ca fiecare şcoală să=şi aibă „cronica sa", dar cum să aibă această cronică, zicem noi, dacă n'are arhiva şi actele în regulă?*

In anul 1929. prezidând examenul de absolvire al elevi=lor din fruntaşa comună Romos, am făcut o vizită şi preotu=lui săsesc şi cu această ocasiune am văzut că această paro=hie păstrează toate actele privitoarea la biserica şi şcoala lor începând din veacul al XIV=lea. Toate legate în piele şi car=ton gros încât nu le=ai putea desface nici cu săcurea.

Acest exemplu frumos să îndemne şi învăţătorimea noa=stră spre a da întreaga însemnătate şi valoarea de documente istorice-culturale, tuturor pieselor din arhiva şcoalei. (a. d.)

— *Aducem la cunoştinţa* celor ce scriu scrisori redacţiei sau administraţiei să nu ne mai trimită *scrisori nefrancate.* Zil=nic ne sosec astfel de scrisori netimbrate şi noi nu avem fonduri să plătim atâtea amenzi pentru *nefrancarea lor.* Rugăm pe colegi să ne scutească de neplăcuta situaţie de a le returna, din moti=vele arătate. *Oficiale nu se pot trimite decât din oficiu către un alt oficiu.*

MAI MULTĂ MUZICĂ ÎN ŞCOALĂ

De doi ani, decând această revistă este în fiinţă, pagina muzicală se prezintă bine şi a adus o serie de cântece poporale, armonizate pe două şi trei voci egale, adaptate pentru coruri şcolare, oferind în acelaş timp colegilor, subiecte (unităţi metodice) uşoare, drăguţe şi frumoase pentru a se prezenta în faţa publicului dornic de a savura muzica executată de şcolari.

Ce plăcere produce părinţilor faptul, când ei văd şi aud glasul copiilor lor cântând: «Osana întru cei de Sus» şi ce înălţare sufletească produce melodia — poate, chiar plină cu disonanţe şi greşeli — care vesteşte pacea şi dragoste pe acest pământ, în faţa altarului de jertfă a D-zeului atotputernic. Dar freneticile emoţiuni cari se deşteaptă în piepturile românaşilor la auzul şi văzul unui cor de copii, sau de adulţi din sat, când cu tact ritmic se execută o horă sau sârbă dătătoare de veselie şi curaj. Nu au importanţa lor?

Doinele noastre, sunt cele mai frumoase şi mai duioase dintre cântecele poporale; ele nu pot fi întrecute cu nimic. Suferinţele şi durerile poporului român se răsfrâng în aşa de mare măsură cum se resfrâng razele în oglindă şi ne reamintesc de opresiunea vremurilor de demult, atingând perfecţiunea în exprimarea durerii. Calităţile muzicale ale doinei, sunt apreciate de o lume întreagă.

Invăţătorii cunoscând aceasta, au datoria morală să culeagă din tată'n fiu şi să cultive aceste comori naţionale!

Am o singură rugăminte către colegi:

Aranjaţi cât mai des serbări şcolare, în care, muzica şi cântul să fie la loc de frunte spre a atrage publicul şi poporul spre aceste serbări menite să-i împrietenească cu şcoala cu învăţătorul şi să-i stea într'ajutor.

Găsiţi un copilaş mai talentat la cânt, sau vreunul care cântă din fluer sau alte instrumente, nu vă gândiţi că el nu este încă un virtuos şi că nu va putea oferi o distracţie excepţională la câteva persoane cari nu-şi dau seama cu cine au dea face.

Puneţi-i pe aceşti copii să se producă în faţa publicului, de oarece în schimb, veţi cuceri inima părinţilor lor şi veţi deştepta un înteres mai viu la elevi şi părinţi! Acesta e doar scopul principal ce-l urmărim în cariera noastră.

Cei cari simţiţi în D-tră, numai o mică, o infimă vocaţie de a organiza un cor fie cu copii dela şcoală, fie cu adulţii din sat, puneţi-o în aplicare, ori cum va fi rezultatul obţinut, el va dovedi o voinţă şi o muncă din partea D-tră contribuind în acelaş timp la gruparea în jurul D-tră a elementelor dela ţară, cu cari veţi reuşi să realizaţi, în viitor ceva în comună.

Revista va încerca să vă ajute mereu.

METODE NOUI ÎN EDUCAŢIE ŞI ÎNVĂŢĂMÂNT

Prin fixarea acestui subiect pentru examenele de înaintare şi definitivat, care vor avea loc anul acesta, actualitatea lui intrinsecă a devenit de o însemnătate şi mai accentuată. Ne vom permite şi noi a trece în revistă câteva din aceste metode mai cunoscute.

Nu voi aminti aci sunătoarele enunţări de: şcoală activă, şcoala muncii, şcoala cetăţenească, şcoala în aer liber, şcoala senină, pragmatistă, utilitaristă etc., cari toate, mai mult sau mai puţin bătătoresc pe drumurile deschise de metodele şi principiile clasice, dar fiecare din aceste şi-au mai fixat şi alte principii, unele punând chiar accentul hotărît numai pe anumite principii: unele exclusiviste, iar altele de mare importanţă cari au şi fost încetăţenite şi adoptate în pedagogie, cum sunt: localismul actualismul, spontaneităţii, activităţii proprii, concentraţiunei, corelaţiunei, al libertăţii etc.

Incercarea punerii în practică a acestor principii, unele emise chiar de vechi pedagogi, cărora, însă, nu li s'a dat prea mare importanţă în trecut, şi străduinţa necontenită de a crea şcoli noui, cu totul deosebite de cele din trecut, pe lângă botezările atât de exigente, pe care le văzurăm mai sus, au creat şi anumite *metode,* adecă au statornicit un fel de norme de activitate în

şcoală şi în familie, care se pretind a fi mai bune şi mai ducătoare la scop, dând resultate mai bune decât cele din trecut.

Şcoala şi sistemul pedagogic al lui Herbart, care a stăpânit atâta vreme majoritatea şcoalelor din lume şi mai stăpâneşte şi azi o mare parte, pare a fi fost înţeles şi mai cu seamă aplicat greşit. A fost exagerat şi dus uneori până la ridicol, mai ales în ce priveşte aplicarea celebrelor trepte formale. Şcoala aceasta a dus la o şcoală *prea intelectualistă,* deci unilaterală. Din acest motiv credem că şi-a atras asupra-şi atacurile neînduplecate ale atâtor reformatori. Cei mai dârji adversari ai ei însă, au căzut şi ei în unilateralism. Din noianul atâtor reforme se pare că s'au desprins mai luminoase şi mai demne de atenţie următoarele metode:

Metoda activă preconizată de Pestalozzi, Comenius, Herbart şi însuşită de şcoala activă integralistă, cerând copilului să fie condus astfel ca să găsească singur adevărul, să ia parte activă la tot ceeace se face în şcoală şi să se abandoneze cu desăvârşire forma de lucru care-l lasă mereu pasiv şi'n neactivitate. Metoda aceasta cere şcoala înzestrată cu un foarte bogat material de intuiţie şi de lucru, cere ca învăţătorul călăuzitor şi cu elevii săi, *să exploreze mereu şi neîncetat.* Cere şcoala laborator. Lucrând şi făcând să înveţe elevii, iar nu pe deasupra din manuale.

Metoda Decroly este o metodă asemenătoare cu cea activă dusă însă şi mai departe până la un punct, ce nouă ni s'a părut chiar absurd, la început. Elevi puţini ca'ntr'o familie, observă totul, în natură, îngrijesc de animale, lucrează grădină, se joacă, fac gimnastică, observă mereu sub conducerea educatorului şi apoi rezumă observaţiile, le aduc în legătură cu centrele de interes şi le notează în caetele lor scriind şi desemnând, făcând astfel compuneri şi alcătuindu-şi singuri cărţile lor de cetire. La aritmetică tot asemenea.

In înţeles mai restrâns sub *metoda Decroly* sau *metoda ideo-vizuală* se înţelege metoda după care se învaţă scris-cetitul în şcoala Decroly, prin tr'un sistem de jucării cu diferite poze sub care se aşează numele fiinţei sau lucrului scris cu litere. La început se recunosc, se identifică şi apoi se cetesc. Nu litere, silabe şi cuvinte, ci cuvinte întregi se cetesc dintr'odată. Numai mai târziu se analizează. Tot de numele lui Decroly se leagă şi metoda după *principiul globalizării.*

Metoda Montessori se restrânge mai mult la grădinile de copii, se întemeiază mai mult pe principiul libertăţii şi spontaneităţii. Având mediul şi materialul de joc şi creaţie necesar, copilul îsi întrebuinţează singur forţele sale sufleteşti, punându-le în acţiune şi în exercitare.

Metoda centrelor de interes este înţeleasă în diverse chipuri: unii după anotimp, loc, casă părintească, etc., Decroly după: hrană, îmbrăcăminte, locuinţă, încălzit etc., alţii iarăşi în alt chip.

Metoda regionalismului actualismului vine ca să fortifice un vechiu şi mare principiu, pe cel *intuitiv,* care trebue să fie la baza întregului învăţământ, dealtăparte vine să slăbească zalele încomode ale lanţului uniformizării ce ţine în cătuşe prea grele şi prea apăsătoare învăţământul. Elevul să cunoască întâi regiunea în care s'a născut. Regionalismul mai cere învăţământ separat pentru copiii dela sate decât cei dela oraşe.

Metoda lucrului în comun şi a autoguvernării. Cere ca elevii să se găsească în clasă ca într'o familie. Toate acţiunile să le facă în comun să se ajute şi sprijinească unii pe alţii, să plănuiască şi să execute în comun, să procure cele de lipsă prin cooperative şi instituţii în comun. Să li-se arate încredere deplină şi să li-se ceară răspundere. Invăţătorul să dea sugestii, sfaturi şi să conducă cu ajutorul elevilor şi prin elevi.

In fine am mai putea aminti şi o metodă americană numită *utilitaristă* sau *activităţii practice* după care elevii să-şi însuşească toate cunoştinţele numai din activitatea practică pe care o săvârşesc în şcoală, sub conducerea învăţătorilor şi maestrilor.

In ce priveşte metodele pe diferite obiecte de învăţământ citām doar două pe lângă metoda *ideo-vizuală,* pe care am văzut-o mai sus şi anume metoda *monografică* la învăţământul istoriei şi geografiei, metoda în spiritul şcoalei active la înv. ştiinţelor naturale şi cu deosebire la cel intuitiv, spre deosebire de *metodul autopsie* se va înlocui cu *metodul biologic,* care arată animalul trăind, luptând etc.[1]) Iar la celelalte obiecte şi studii o mulţime de învăţători dela noi se conduc după metodele preconizate de dl. Nisipeanu, la baza cărora ca principiu de frunte găsim deşteptarea interesului copiilor şi cucerirea inimii copiilor, prin inimă (sentimente puternice) la minte şi voinţă.

---

[1]) Vezi P. R. Petrescu şi C. Stan „Principiile şi practica şcoalei active".

AGRONOMII ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PRIMAR

Oameni de bine şi de ştiinţă, politiciani şi politicaştri, atei farisei şi tot ce vreţi s'au mobilizat trupeşte şi sufleteşte să dea lovituri de moarte întunericului în care se sbate agricultura din ţara noastră, din fericire şi nefericire, ţară agricolă. Volume, articole, discursuri, conferinţe, cercetări, legi şi paralegi, prime şi timbre, camere şi comitete agricole, apar şi reapar ca ciupercile după ploaie. Ierte-mă cetitorii că am uitat din fuga condeiului, scrisorile către ţărani ale d-lui Mihalache pe când era ministru al agriculturii. Aşa că oricât ai fi de răutăcios numai de lipsă de interes, activitate şi dragoste nu poţi acuza pe nimeni. Fiecare a dat pe cât i-a fost posibilul obolul lui pentru ţăran şi agricultură. Şi s'a dat atât de mult de am ajuns să ne aducem grâu din Canada, Australia şi pare-mi-se şi din Patagonia şi, dacă Dumnezeu nu se milostivea să ne umple hambarele cu porumb în loc de import făceam export de toţi îndrăgostiţii, interesaţii şi îngrijoraţii agriculturei, semn că toţi banii grei care s'au cheltuit cu năsdrăvăniile de mai sus n'au folosit la nimic, agricultura românească e tot cea de acum o sută de ani.

Acum însă s'a găsit soluţia. Ţara s'a milostivit şi şi din foc din apă va căuta să doteze fiecare şcoală primară rurală cu câte un *agronom să PREDEA* agricultura viitorilor plugari. *Oh predare, predare, sfântă vorbă de geaba!!*

Au nu-i nimeni în ţara aceasta necăjită care să înţeleagă odată că vorba se lipeşte de ţăranul nostru şi de odraslele lui ca apa de ghetele unse??? Cred oare toţi că POPA TANDA al lui Slavici este numai o închipuire bolnavă a unui scriitor??? Nu, Domnilor, POPA TANDA, poate fi o creaţie a scriitorului, dar Sarăcenii, Sărăcenii aceia refract ri ca dracul la orice îndemn cu vorba spre mai bine sunt realitatea crudă. Din Tisa până în Dunăre şi Mare, ţăranul este acelaş neîncrezător în vorbele nădragarilor.

Agronomi să predea cunoştiinţele de agricultură!!!

Oare învăţătorii ce au făcut până acum, nu au predat??? Cerceteze=se dosarele cercurilor culturale dela Haret în=coace şi se va vedea că s'a vorbit despre tot ce este în legătură cu agricultura şi încă de multe c vorbe de acelea care merg la inimă cum ştiu unii dascăli mai bătrâni să vorbească. Mulţi, mulţi au priceput dar foarte, foarte puţini au încercat ceva. Şi pe drept. Cum vii tu x, y să=i vorbeşti de plug, grapă şi sapă, tu care nu pui mâna pe ele de boeros sau de calic??? Cum vii să=i vobeşti de grâu selecţionat când te îndopi cu mămăligă sau pâine cumpărată dela oraş??!

Dar vorba multă=i sărăcie! Noi ne descărcăm con=ştiinţa strigând: Să se termine cu vorbele!!! Să se vie înaintea săteanului cu plugul cu grapa şi cu sapa şi muţi mai muţi ca pământul să începem a munci, a face agricul=tură cu palmele nu cu gura. Să lăsăm să vorbească holda noastră, vitele noastre de muncă hambarele noastre şi fiţi siguri nu numai de belşug, dar şi de fericirea ţăranului nu că va avea ce=i trebuie pentru el şi noi ci fiindcă l=a lăsat Dumnezeu ţăran.

D=l Ministru al Instrucţiunii înzestreze deci şcoalele cu un inventar agricol nu cu agronomi înmănuşaţi, înşoşo=naţi şi cu geantă subţioară, desarce programa cur=surilor complimentare de materia inutilă şi oblige organele de control să ţie cont de realizările practice la aceste clase nu de teoriile straturilor sedimentare.

Legile, programele, regulamentele sunt prevăzute cu dispoziţii şi ore pentru practică agricolă şi gospodărie dar să nu se uite că numai partea teoretică contează la in=specţii. Sunt copii tobă de teorii şi reguli abstracte, învăţă=torul este notat bine, propus pentru înaintări şi reconpense, nu, sănătate bună bună Ardeal! e înaintat la paştile cai=lor. Cum s'ar ocupa el de practică aşa cum preconizează atât de frumos d=l Isvoranu în Calendarul ziarul celor mai sănătoase concepţii??? Şi apoi cu ce şi unde??? Nici un sfert din şcoalele ţării n'au pământ. Şi acolo unde este pământ cu ce să=l muncească învăţătorul??? Capital nu are, inventar agricol nu, şi chiar de ar avea nu are timp, i=l răpeşte clasa.

Se impune deci ca la şcoalele cu mai mulţi învăţători unul să fie desărcinat de o parte din ore şi să i se încredinţeze lucrările practice după rezultatul lor făcându-i-se notările la inspecţii. Invăţătorul singur la o şcoală va face ce va putea dar şi la el rezultatul realizărilor practice să se aibe în vedere la notările făcute de organele de control.

In ultimă concluzie: Agronomii dacă vin la lotul şcoalei — acolo unde este să-l muncească raţional sunt bine veniţi, în clasă însă — ierte-ne — n'au ce căuta. Ciuntiri din drepturile noastre materiale suferim *dar din cele morale NU!*

GEORGE BEURAN
înv. Timiş-Torontal

DESPRE POEZIA POPULARĂ

Cele dintâi manifestări puternice, în literatura noastră, au fost ale scriitorilor, care au ascultat glasul poporului, necunoscut şi nepreţuit până atunci. V. Alecsandri, A Russo, Negruzzi etc... dar mai cu seamă V. Alecsandri, începu să caute în satele umilite din munţii şi văile patriei, cântecele neamului, aceste răsunete, ale nesfârşitelor dureri din trecutul nostru.

„Cântecul popular", arată că străbunii noştri au trăit într'un lung şi aspru amurg de suferinţe.

In aceste vremuri singurul cheag care ţinea pe oameni uniţi, era limba şi credinţa. Limba închega în cântări şi versuri suferinţa, iar credinţa îi îndemna să zidească pe pământul strămoşilor, biserici lui Dumnezeu. Străbunii au suferit, luptat şi au murit. Iar cântecele s'au ridicat din inimile lor, ca florile pe morminte.

In aceste cântece poporul românesc pe lângă răsunetul durerilor şi-a bucuriilor şi-a pus caracterul sufletului. Literatura noastră prin aceasta era ceva deosebit de literatura altor popoare. Cele dintâi frumuseţi poetice ale literaturii noastre au fost: „Doinele şi Lăcrămioarele" lui V. Alecsandri, vădite ecouri ale poeziei

populare. V. Alexandri a înțeles și valorificat cele dintâi frumuseți ale literaturii noastre populare. Poporul nostru păstorind pe plaiuri și văi, între freamătul apelor și-a codrului frate, într'o natură nesfârșit schimbătoare, în vremuri de restriște, a așteptat cu dor. In sufletul acelor ciobani cari priviau cu ochi de poet zările și murmurau cântece, era ceva care îi deosebia de neamurile barbare, o artă și-o finețe.

In poezia lor plină de contraste acești vechi poeți anonimi, cântau: când suferința'n doină, când amorul c'o delicatețe adeseori surprinzătoare, când zâmbiau în strigături, când se avântau spre zări fantastice în cântecele bătrânești. Iată câteva suspine de dragoste, curate ca o lucire de izvor, sub sprânceană de codru:

Bădișor depărtișor
Nu-mi trimite atâta dor
Pe gurile tuturor
Trimite-mi mai puținel
Dar vin Dumneata cu el!

In ce privește doina, în plângerile căreia plutesc negurile veacurilor, ce să mai zic?... Răsunetul ei e în toaie inimile... Din viforurile trecutului au plutit îngânându-se până la noi și cântecele bătrânești, păsări albastre ale fantaziei. Unele au o putere de expresie, altele au o putere stranie de evocare; toate ne fură spre lumi romantice! In toate aceste rămășițe ale trecutului, este una, care te ridică, prin arta ei fină, așa de sus încât nu-i putem găsi pereche în alte literaturi populare; este vorba de acel minunat cântec bătrânesc, publicat de V. Alecsandri, care se cheamă: MIORIȚA! Versurile sunt simple de tot. Cântărețul își întovărășește recitativul cu'n aântec din fluer ori o mlădiere de cimpoi și cu'n trem.r de lacrimi. Inceputul este atât de senin:

Pe un picior de plaiu
Pe-o gură de raiu.

Ce miraculoasă este acea alegorie fără păreche care îmbracă moartea dușmanului, în haine de mireasă zâmbitoare.

Apoi acea dramatică sosire a mamei, care vine în-

trebând de flăcăul ei. Aici versul devine violent, rupt şi grăbit se combină forma cu fondul. Sentimentul baciu- lui în fața naturii este sublim! Moartea pentru el este o fatalitate pe care-o primeşte cu suflet tare, înpăcat și liniștit! Balada aceasta este unică, așa de artistică plină de simțire, așa de multă pentru natura eternă, încât eu o socotesc cea mai nobilă manifestare poetică a neamu- lui nostru. V. Alecsandri, A. Russo, Negruzzi, etc., au înțeles că literatura noastră trebuie să-și găsească teme- lia firească în popor; pe drumul acestei tradiții îl gă- sim pe M. Eminescu iar Creangă iese direct din popor: vioiu, spiritual, sceptic, zâmbind în suferință.

„O cântece populare! zicea un mare poet al Polo- niei, voi, sicriu sfânt al credinței, care legați vremurile vechi, cu cele nouă, în voi depune un neam trofeele eroi- lor, nădejdea cugetării și floarea simțirii"!

In durerile și furtunile negurosului nostru trecut „Doina și Cântecul bătrânesc au fost izvoare de viață și energie; cât timp a suferit poporul românesc, a cân- tat, el dădea dovadă că trăiește și va răzbi!

Dela aceste fermecate izvoare trebuie să se adape, toți cei cari cântă și se simt ai acestui popor.

LIVIA DUMBRĂVEANU.

DESFIINŢAREA COMITETELOR ŞCOLARE

Toţi învăţătorii condamnă comitetele şcolare. Tot ce s'a fă- cut în ţara aceasta s'a făcut datorită comitetelor de construcţie înfiripate de oameni nesiliţi de nimeni. Ce au creiat ele, au dis- trus cele oficiale, onoare rarelor excepţiuni. Să zicem că s'a în- ţeles inutilitatea lor, mai mult opera lor de distrugere a oricărui entuziasm din sufletul învăţătorului şi de ruinarea a şcoalei. Ajunşi aici se naşte întrebarea: Cine va avea grija şcoalei? Răs- pundem scurt: Invăţătorul. Cum? Aşa cum a avut până la în- fiinţarea lor.

Comuna să verse cota de 14% din încasările sale reale di- rect Revizoratului şcolar iar a^esta s'o predea învăţătorului, aşa

cum se făcea până atunci cu singura deosebire că atunci suma de întreţinere a şcoalei venea dela stat. Atunci învăţătorul găsit cu sala neîncălzită, nevăruită sau nemăturată îşi merita pedeapsa nu ca astăzi când este notat rău la inspecţii fiindcă nu-i îngăduie conştiinţa să facă la infinit pe cerşetorul sau pe jelbarul satului. Revizoratul va avea altă autoritate, îşi va încasa sumele, iar bietul învăţător va fi scutit de umiliri şi pierdere de vreme de geaba.

Se va prea încărca revizoratul? Nu. El şi aşa este încărcat. Au nu revizorul şcolar este secretarul comitetului şcolar judeţean? Nu mai are acest comitet contabil şi alţi funcţionari? Aceştia vor rămâne mai departe acolo ca ajutoare ale revizorului şcolar şi se va pune odată capăt anarhiei distrugătoare a tot ce este dragoste de carieră în inima învăţătorului. Pe multe locuri nici nu le mai zic comitete şcolare ci pur şi simplu *SOVIETE*. Şi pe drept cuvânt. Odată ce membrii lor nu-şi înţeleg chemarea, ce altceva pot fi??? A dacă săteanul nostru ar fi ajuns la punctul de a simţi şcoala ca o necesitate ar fi ideal dar până atunci mai va şi până atunci, repetăm, să se isprăvească cu sovietele. Trebuie să înţelegem barem în ceasul al XI că numai de dragul democraţiei nu putem lăsa să-şi sape singur groapa. E încă copil poporul nostru, când va ajunge la maturitate îl vom lăsa de capul lui, lăsându-l de acum ca orice copil ajuns la nenorocire, ne va blestema. Şi blestemul lui va fi greu fiindcă noi suntem părinţii lui trebuie să-l păzim nu să-i dăm în mâini arme cu care neştiind să umble se sinucide, ducându-ne şi pe noi la pierie.

GEORGE BEURAN.

— *Examenele de înaintare şi definitivat.* Examenele susarătate, amânate nu ştiu de câte ori în cei din urmă 3 ani (cele dintâi) au fost fixate, anul acesta pe ziua de 25 Nov., apoi pe ziua de 7 Decemvrie şi în fine se scrie din nou prin gazete că s'ar fi amânat din nou pe ziua de 16—21 Decemvrie. Este o adevărată odisee cu aceste nenorocite examene, o ucidere de nervi a celor ce se pregătesc mereu să-l dea şi când se văd mai aproape de el, acesta dispare întocmai ca o fată morgană a pustiilor. O altă caracteristică a acestor examene este forma lor, care, deunde la început se anunţase un coloqiu potrivit cu formaţiunea psihologică a omului matur, care este învăţătorul, încetul, cu încetul, a ajuns examen vechiu, după toată regula. Se vede deci, că tot tradiţia şi rutina trecutului, atât de contestat, sunt mai tari.

CRONICA MĂRUNTĂ

— *Mesagiul regal și școala.* Dăm mai jos pasagiul din mesagiul regal privitor la școală și învățământ.

Ministerul Instrucțiunii Publice, Cultelor și Artelor va organiza o acțiune puternică a Statului și a societății pentru împuținarea neștiutorilor de carte și pentru răspândirea culturii la sate și orașe. In acest scop vi se va prezenta un proiect de lege pentru adâncirea și întărirea învățământului primar, complimentar și normal încadrat în viața locală și pus pe baze practice, precum și un proiect de lege de organizare culturală prin conlucrarea Statului, a societăților și a personalităților culturale și prin crearea de școli superioare țărănești, care să pregătească pătura conducătoare a satelor.

Guvernul va aduce un proiect de reformă a învățământului profesional, înțeles cu o școală productivă și cu o desvoltare a învățământului complimentar, îndreptat la țară spre o pregătire industrială

Totodată, în același timp cu o îmbunătățire a bacalaureatului secundar pentru a-l pune în măsură să pregătească elementele capabile de a folosi cu succes cursurile învățământului superior și a îndeplini un rol pozitiv în viața de creație culturală a țării.

Se vor mai aduce legilor privitoare la învățământul superior modificările necesare coordonării și întregirii lor.

Tot în această sesiune va fi supus și proectul de lege pentru funcționarea unitară a fundațiilor regale, precum și un proiect de organizare a serviciilor Ministerului Instrucției, al Cultelor și Artelor.

— *Școala și viața.* A apărut *„Școala și Viața"*, numerii 7—8, anul III, cu articole semnate de d-nii: D. V. Țoni, Rădulescu-Motru, Vlad Ghidionescu, V. Petrescu Heroiu, Al. David, Șt. Goraș, și un admirabil referat asupra «Presei învățătorești» de Pavel Jumanca, o cronică bogată și recenzii de Stanciu Stoian, Apostol Culea și Iorgu Stoian, precum și o dare de seamă asupra congresului dela Chișinău cu dezideratele congresului. Atragem deosebita atențiune a colegilor, în special asupra articolelor d-lui R. Motru, D. V. Țoni și Pavel Jumanca, cari sunt de mare și neprețuită valoare pentru noi învățătorii.

— *† Iacob Radu.* La Oradea, a închis ochii canonicul Iacob Radu, istoric şi om de ştiinţă, ilustrat prin o serie întreagă de lucrări valoroase din care se desprinde puternic şi marea lui dragoste de neam şi ţară. Ilustrului dispărut, cultura românească îi datoreşte mult şi în special, judeţul Hunedoara are a-i mulţumi pentru istoria culturală din jumătatea veacului trecut cuprinsă în valoroasa lui operă *„Istoria vicariatului Haţeg"*.

Şcoalele confes. gr. cat. depe vremea aceia au fost conduse şi supraveghiate tot de dânsul.

— *Frumoase realizări în şcoală.* In clasele d-nilor Ion Muntean, directorul şcoalei primare din Vulcan şi a d-lui Lucaciu dela Petroşeni am văzut următoarele: realizări frumoase. Ghivece cu diferite plante semănate la diverse intervaluri de timp. Lăzi cu pământ de grădină cu un perete de sticlă prin care se pot vedea toate momentele încolţirii seminţelor semănate intenţionat lângă acest părete. Lăzi cu pământ nisipos, pietros şi uscat. Zeci de flori, ş. a. lucruri demne de laudă. Sunt lucruri laudabile care desigur mai sunt şi în alte părţi şi acolo unde nu este se poate face uşor. Şcoala trăgând un mare folos din aceasta.

Un mare învăţător elveţian[1]) spunea mai anii trecuţi: «Cultivarea plantelor în şcoală şi observarea metodică a procesului de germinare sunt lucruri distractive şi înalt educative. Cu ele se învaţă copiii să gândească, să lucreze; se cresc copiii în respectul plantelor, florilor, a lucrurilor frumoase, a fiinţelor vieţuitoare».

— *Gospodăria în chip practic.* Mulţumită directorului şcoalei primare Nr. 1. din Petroşeni, dl. P. Turcu, şi d-nei învăţătoare, V. Mărgineanu, la cursul supraprimar se predă gospodăria în chip practic, atrăgător şi cu foarte puţine cheltueli. Intr'un număr viitor, vom arăta mai pe larg cum se face acest lucru.

— *Intârziere.* N-rii 21, 22 şi 23 ai revistei noastre deşi tipăriţi la timp nu au putut fi expediaţi colegilor pentru că nu am avut la îndemână adresele decât acum, când deabia s'au terminat numirile şi detaşerile din acest an. Cerem scuze tuturor.

— *Metode noui în educaţie şi învăţământ.* Suntem informaţi că în curând, d-l insp. şcolar P. R. Petrescu, va scoate de sub tipar o carte cu titlul de mai sus spre a veni în ajutorul în-

[1]) Cristoforo Negri — „Maestro esploratore" de G. Lombardo Radice — pag. 27.

vățătorilor cari se pregătesc pentru examenele de înaintare care s'au amânat din nou pe ziua de 7 Decemvrie. Această carte este așteptată cu tot interesul de colegi și vine la timp oportun.

Ne vom mai ocupa de această lucrare în numerile viitoare

— *Lecțiuni practice de aritmetică. P. Zoțiu.* In editura libr. Concordia, Arad a apărut lucrarea suscitată, cuprinzând materialul din aritmetica clasei III-a primară, prelucrat în lecțiuni practice în formă de planuri schițate și desvoltate. In total cuprinde 26 de astfel de lecțiuni practice. Cartea servește ca o bună călăuză învățătorilor, mai ales celor începători. O recomandăm de altfel tuturor colegilor cari voesc să se documenteze și să aprofundeze cât mai mult o lecție înainte de a fi predată. (Prețul 35 lei. 72 pagini format mare).

— *Noutățile tiparului.* In colecția publicațiilor Așezământului I. Bratianu a apărut: *Al. Marcu: Compozitori și conspirații în epoca renașterii* României, lucrare istorică. Tot autorul de mai sus a tradus *Infernul* lui Dante în proză, păstrând numai ritmul poeziei. Lucrarea aceasta frumos tipărită s'a imprimat la *„Scrisul Românesc"* – Craiova. Tot la această editură a apărut *„Cronica lui Neculce"* 2 vol. sub îngrijirea d-lui *Al Popovici. Ciocoii vechi și noi* de N. *Filimon,* sub îngrijirea d-lui G. *Băiculescu.*

In editura *„Cultura Națională"* a apărut un admirabil volum *„Viața lui M. Eminescu"* de *G. Călinescu.*

Societatea română de filozofie publică un volum de omagiu distinsului profesor și filozof, Rădulescu-Motru — la care colaborează cei mai de seamă profesori de filozofie și psihologie din țara noastră.

Institutul de Psihologie al Universității din Cluj a publicat: *„Psihologia temperamentului",* lucrarea valoroasă a d-lui *D. Todoranu.*

Revista, *Școala Vremii* — Arad, publică articole de multă actualitate și serioasă aprofundare a d-nilor *T. Mariș,* I. Cadariu, A. Billo, D. Boariu, ș. a.

Școala Bănățeană, una dintre cele mai vechi reviste ped. (XII-lea an) aduce articolele d-nilor I. Ciobanu, I. Carabeu, A. Apostolescu, I. Imbroane ș. a.

— *A apărut* No. 1-2 Anul VI din CATEDRA — Septembrie și Octombrie 1932, singura revistă specială pentru serbări școlare, lecturi, cercuri culturale, cu următorul cuprins:

Teatru școlar: La șezătoare, Școala-i drumul vieții, Vinovatul pocăit, La vânătoare, Munca apoteoză, Iubire frățească Monolog.

Poezii: Imnul școalei, Bunica, Carpații, Prietenii, Răvaș, Țiganul la judecată, Broasca și licuriciul ș. a.

Lecturi: Trece șatra, Povestea oului, Moartea lui Ion Opincă, Viața eroică a unui olar, prin sălbătăciunile Africei.

Pentru grădinile de copii: Cântec de leagăn. Mihai Viteazul, O faptă bună, Păpușa mea, De ce sunt mic?, Nicu Haimanaua, Smântâna.

Ilustrații: M. S. Voevodul Mihai, Cercetașii, Exerc. Gimnastice, Școlarii, Sub mesteacăn, Fetița și păpușa.

Abon. 100 Lei. Pentru școlari 60 Lei. Redacția și Administrația: Galați, Str. Cuza Vodă No. 45.

OFICIALE

ORDINE CIRCULARE,

către toate direcțiunile școalelor primare de stat și grădinile de copii din județul Hunedoara.

No. 03820—932. — Vă comunicăm în scris ordinul Onor. Inspectorat școlar Nr. 31502/932 pentru luarea la cunoștință și conformare precum urmează:

Onor Minister cu ordinul Nr. 130525/1932 dispune: Asociația librarilor detailiști din toată țara, să plânge că nu-și poate practica comerțul în voie, din cauză că d-nii diractori de școli primare, vând în școale cărți și rechizite școlare sau fac combinații cu anumite librării ca elevi să cumpere numai de acolo. Având în vedere cele arătate Vă rugăm să puneți în vedere D-lor directori din regiunea D-voastră, că le este interzis a face comerț în școală.

Inspector Șef s. s. indescifrabil. Șeful secției s. s. E. Aller.

Nr. 3609—932. — Constatând că o parte din Dvs. nu s'au conformat intocmai ordinului nostru circular No. 7321/932, avem onoare a vă da următoarele lămuriri asupra modului cum trebuie să procedați și deci să ne referați în această chestiune. In consecință veți comunica organelor Dvs. în subordine că informațiunile trebuiesc impărțite în 3 grupe bine distincte, și anume privitor la 1) biblioteci, 2) muzee și 3) la colecțiile de artă sau știință intoc-

mind astfel 3 tablouri separate. La fiecare grupă se va menţiona dacă biblioteca, muzeul sau colecţia aparţine comunei, judeţului, statului, şcolii, bisericii, asociaţiilor sau societăţilor culturale, ori persoanelor particulare. Se va adăuga apoi ce fel de şcoală, biserică ori asociaţie este proprietara bibliotecii, muzeului etc. Privitor la persoanele particulare, prezintă interes numai biblioteca, muzeul sau colecţia, care a stat la dispoziţia publicului. Veţi complecta deasemenea dacă şcoala, biserica, asociaţia sau particularii au fost subvenţionaţi de Stat, judeţ, comună sau din alt fond public, pentru bibliotecile, muzeele sau colecţiile lor, şi anume de când şi cu ce sume. La fiecare grupă veţi mai face necondiţionat distincţiuni asupra cantităţii, calităţii şi valorii aproximative a depozitului cultural, menţionând ceeace este caracteristic pentru fiecare din cele 3 grupe. Astfel pentru biblioteci, nu se va uita să se detaileze, în afară de localitatea şi anul exact al înfiinţării, *numărul* volumelor ce posedă fiecare bibliotecă, cum şi *valoarea* lor aproximativă. Informaţiile şi datele culese dela organele Dvs. în subordine cari răspund pentru exactitate, vor fi centralizate de Dvs. în tablouri corespunzătoare, astfel ca ele să fie cu uşurinţă utilizate cu toată varietatea informaţiilor ce conţin de noi la întocmirea statisticii generale, neintrelăsând fireşte ocazia de a vă păstra şi Dvs. o copie, pentru a fi utilizată la timp de comitetul judeţean pentru biblioteci, etc. ce va lua curând fiinţă, în fiecare judeţ.

Nr. 03866—932. — Avem onoare a Vă ruga să binevoiţi a reaminti domnilor directori, doamnelor directoare şi d-lor învăţători, nu numai obligaţiunea ca litera şi scopul legii să fie implinite ci să daţi şi indemnul la o activitate nobilă în scop de a face să nască, să crească şi să pătrundă adânc în tineretul şcolar spiritul de economie.

Instituţiunea naţională a Cassei Generale de economii a fost creiată pentru creşterea generaţiilor tinere în spiritul de economie precum şi să stimuleze pe oamenii muncitori de a cruţa şi economisi.

Legiuitorul obligând în special pe conducătorii şcoalei lor la o activitate, precizată de Onor. Min. Instr., prin adresa Nr. 25195/932 a urmărit o cât mai largă acţiune în educarea — încă din frageda tinereţe — a fiilor acestui neam, în spiritul de economie.

Instituţiunea noastră a şi organizat servicii speciale pentru a veni în ajutorul acestei activităţi, în şcoli şi propagandiştii noştri vă stau la dispoziţiune pentru orice lucrare aţi iniţia şi activa în acest scop.

Activitatea Instituţiunii noastre este în concordanţă cu experienţa pe care alte state au făcut-o în această direcţiune chiar şi de către ţări mai sărace de cât a noastră şi în timpuri şi mai grele. Graţie desvoltării spiritului de economie, prin şcoli şi cu

Adresa destinatarului:

D........ Nicolae Bember
subrevizor. inv.
Com. Sibiel
Jud. ~~Hunedoara.~~ p. Săliște

ajutorul tuturor oamenilor înțelegători, s'a ajuns la rezultate mult bucurătoare. Italia își datorește ridicarea unor mari regiuni, sărace altădată, la o stare infloritoare pe urma acestor case de economie. De sigur, nu mai e nevoie să insistăm asupra scopului urmărit în țara noastră de Cassa generală de economii.

Apelând la concursul D-voastre întreg și cu toată căldura solicitată de noi, Vă rugăm, Domnule Revizor, a lua măsurile legale și dispozițiunile ce ve-ți mai crede necesare pentru a iniția și desvolta organizarea economiilor printre școlari pe foile de economii cu timbre speciale și pe libretele Cassei Generale de economii, iar despre rezultatul obținut a ne viza.

In alăturare, vă remitem broșurile pe care le ve-ți putea folosi în îndrumarea membrilor corpului didactic de sub conducerea D-voastre. Am rămâne foarte recunoscători dacă veți binevoi a ne transmite orice observări sau sugestiuni în legătură cu activitatea în școlile primare pentru stimularea și creșterea spiritului de economie la tineretul școlar.

Șeful Serviciului de Propagandă s. s. indescifrabil. Director General s. s. indescifrabil.

Deva, la 1 Octombrie 1932.

Subrevizor școlar: *MACARIE.*

DELA ADMINISTRAȚIE

D-l Constanti C. înv. Dir. Baia jud. Arad, a achitat abonamentul la revistă pe anul șc. 1931—1932 în suma de 100 lei.

In contul abonamentului pentru anul școlar 1931—1932 am primit câte 50 de lei de persoană dela următorii colegi:

Prin D-l V. Șerban dir. Dobra, am primit 830 (optsute trei zeci) lei abonament la revistă pentru următorii învățători din circumscripția de plată IX Dobra: V. Șerban, P. Stoica, V. Marc, N. Fanea, I. Bâldea, T. Gheorghione, L. Dumbrăveanu, O. Baderca, M. Penar, C. Bocoș, I. Aune, C. Sârbu, N. Grozuța, D. Zamfira, I. Dimper, I. Bujoran.

Prin D-l I. Păunescu înv. dir. Șoimuș am primit 984 (nouă-sute opt zeci și patru) lei abonament la revistă pentru următorii învățători din circumscripția de plată II Șoimuș: S. Cibian, I. Mogoș, B. Patachi, A. Stănilă, P. Aslău, Rada Andreiu, I. Mogoș, Nicolae Roșca, A. Scânteie, T. Bălăceanu, I. Comșa, T. Nistor, P. Diniș, R. Burz, I. Păunescu, I. Tudosiu, V. Popa, S. Râp, S. Mihuț, I. Brătulescu,

Tiparul Tipografiei „Jiul Cultural", Petroșeni, Str. Reg. Ferd. No. 59.